

การพัฒนาแบบวัดแรงจูงใจใฝ่ความเป็นเลิศตามแนวพุทธศาสตร์ สำหรับนักศึกษาระดับอุดมศึกษา

Development of the Excellent Achievement Motivation Test Based on Buddhism for Undergraduate Students

จิตตินันท์ บุญสัทธิรุก¹, วรางคณา โสมะนันทน¹
Jittinun Boonsathirakui¹, Varangkana Somanandana¹

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) พัฒนาแบบวัดแรงจูงใจใฝ่ความเป็นเลิศตามแนวพุทธศาสตร์ 2) เพื่อวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันของแบบวัดแรงจูงใจใฝ่ความเป็นเลิศตามแนวพุทธศาสตร์ และ 3) เพื่อศึกษาแรงจูงใจใฝ่ความเป็นเลิศตามแนวพุทธศาสตร์ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ นักศึกษาคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยกำกับของรัฐแห่งหนึ่ง ปีการศึกษา 2560 จำนวน 200 คน ซึ่งผู้วิจัยใช้การสุ่มแบบชั้นภูมิ โดยเก็บข้อมูลจากนักศึกษาระดับปริญญาตรี ทั้ง 6 สาขา ของคณะศึกษาศาสตร์ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่แบบวัดแรงจูงใจใฝ่ความเป็นเลิศตามแนวพุทธศาสตร์ จำนวน 1 ฉบับ ซึ่งมีค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับ เท่ากับ.88 สถิติที่ใช้วิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน

ผลการวิจัยพบว่า 1) การพัฒนาแบบวัดแรงจูงใจใฝ่ความเป็นเลิศตามแนวพุทธศาสตร์ มีลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ประกอบด้วยข้อคำถามจำนวน 40 ข้อ 2) องค์ประกอบของแรงจูงใจใฝ่ความเป็นเลิศตามแนวพุทธศาสตร์ มีจำนวน 3 องค์ประกอบ ได้แก่ องค์ประกอบด้านทำให้ดีที่สุด องค์ประกอบด้านทำเต็มความสามารถ และองค์ประกอบด้านทำในสิ่งที่ก่อให้เกิดประโยชน์ต่อตนเองและสังคม ซึ่งมีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ ค่าน้ำหนักองค์ประกอบ มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และ 3) การศึกษาแรงจูงใจใฝ่ความเป็นเลิศตามแนวพุทธศาสตร์ ของนักศึกษากลุ่มตัวอย่าง พบว่า นักศึกษามีแรงจูงใจใฝ่ความเป็นเลิศตามแนวพุทธศาสตร์อยู่ในระดับมาก

คำสำคัญ: แบบวัด แรงจูงใจใฝ่ความเป็นเลิศ พุทธศาสตร์

¹ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

¹ Faculty of Education, Kasetsart University

Abstract

This research was a survey research. The objectives of this research were 1) to develop the excellent achievement motivation test based on buddhism 2) to study the confirmatory factors analysis of the excellent achievement motivation test based on buddhism and 3) to study the excellent achievement motivation test based on buddhism of undergraduate students. The research sample were 200 students who enrolled in Faculty of Education, a University in academic semester year 2017. The stratified random sampling was utilized. The instrument used in this research was the excellent achievement motivation test based on buddhism with reliability .88. The statistics used to analyze data comprising of mean, standard deviation, and confirmatory factor analysis.

The results of this research revealed that 1) the development of the excellent achievement motivation test based on buddhism composed of 5 Likert Scale which consisted of 40 items 2) the excellent achievement motivation test based on buddhism consisted of the three structural factors with doing the best, doing the full capacity, and doing the benefits to oneself and society. These three factors were relevant to the empirical data. Factor loading was at .05 statistics significant level. It could be used as the instrument to measure the excellent achievement motivation test based on buddhism of Undergraduate students. 3) The samples had the excellent achievement motivation test based on buddhism of undergraduate students scores in high level.

Keywords: Test, excellent motivation achievement, buddhist

บทนำ

โลกยุคศตวรรษที่ 21 ซึ่งถือว่าเป็นยุคเทคโนโลยีสารสนเทศ เป็นยุคสมัยที่มีความเจริญก้าวหน้าอย่างรวดเร็วมากกว่ายุคสมัยอื่นๆ เป็นการเปลี่ยนแปลงที่พลิกผัน และคาดไม่ถึงในหลายๆ ด้านทั้งด้านเศรษฐกิจและสังคม อันส่งผลต่อการดำรงชีวิต ดังนั้นบุคคลในยุคศตวรรษที่ 21 จึงควรมีทักษะสูงในการเรียนรู้และปรับตัวเพื่อให้เกิดความสามารถในการแข่งขันในสังคมความรู้ (Knowledge society) และระบบเศรษฐกิจฐานความรู้ (Knowledge-based economy) ในขณะที่ประเทศไทยต้องการคนที่มีความพร้อมที่จะเรียนรู้และผันฝ่าเพื่อผลักดันประเทศให้ก้าวหน้าไป แต่

ปรากฏว่าผลกระทบที่เกิดจากการเปลี่ยนแปลงของสังคมกลับส่งผลให้คนไทยส่วนใหญ่ยังมีปัญหาด้านคุณธรรม จริยธรรม เกิดการเปลี่ยนแปลงในค่านิยม ส่งผลให้ยึดตัวเองเป็นศูนย์กลาง รักสนุกและความสบาย ไม่อดทนต่อสิ่งยาก มีค่านิยมยึดตนเองเป็นหลักมากกว่าการคำนึงถึงสังคมส่วนรวม เชื้อข้าวลือ ขาดความอดทน ขาดวินัย วัตถุนิยม ยอมรับคนที่ฐานะมากกว่าคนดี มีคุณธรรม มีการลอกเลียนแบบวัฒนธรรม พฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมหลายประการจากต่างประเทศ ทำให้เสื่อมเสียค่านิยมอันเป็นเอกลักษณ์ของวัฒนธรรมไทยที่ดีงามและลดคุณค่าของความเป็นไทย จึงควรให้ความสำคัญกับการวางรากฐาน

ให้บุคคลปรับเปลี่ยนให้มีค่านิยมตามบรรทัดฐานที่ดีของสังคมไทย (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ, 2560)

นักการศึกษาและผู้บริหารของประเทศไทยก็เห็นความสำคัญของการเปลี่ยนแปลงดังกล่าวและเห็นปัญหาที่เกิดขึ้นจึงได้เตรียมความพร้อมของประเทศโดยการวางแผนพัฒนาคนไทยให้มีทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 และมีความสามารถเพิ่มขึ้น รวมทั้งส่งผลให้วิถีในการดำเนินชีวิตของบุคคลและสังคมเกิดความเปลี่ยนแปลงหรือดีขึ้นไปในทิศทางบวกดังปรากฏในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560-2564) มีเป้าหมายเพื่อให้บุคคลในสังคมไทยทุกช่วงวัยมีทักษะความรู้ และความสามารถเพิ่มขึ้น นอกจากนี้ยังต้องการให้คนไทยส่วนใหญ่มีทัศนคติและพฤติกรรมตามแบบบรรทัดฐานที่ดีของสังคมเพิ่มขึ้น (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2560) ซึ่งความสำเร็จของแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560-2564) จะประสบความสำเร็จได้ ก็เมื่อสามารถพัฒนาคนให้มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ที่จะพัฒนาตนเองและพัฒนาประเทศ

แรงจูงใจ คือพลังผลักดันให้คนมีพฤติกรรม และยังกำหนดทิศทางและเป้าหมายของพฤติกรรมนั้นด้วย แรงจูงใจมีอิทธิพลต่อการที่คนจะทำกิจกรรมใด จะทำกิจกรรมนานเท่าใด จะเต็มใจทำกิจกรรมเพียงใด และจะลงแรงในความพยายามเท่าใด (Deci and Ryan, 1985) คนที่มีแรงจูงใจสูงจะใช้ความพยายามในการกระทำไปสูเป้าหมายโดยไม่ยอมแพ้ โดยเฉพาะอย่างยิ่งแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ซึ่งเป็นตัวแปรและเป็นพลังภายในสำคัญที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการเรียนและการทำงาน (Bakar *et al.*, 2010) แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์เป็นความปรารถนาที่จะกระทำสิ่งใด

สิ่งหนึ่งให้ตัดสินใจตามมาตรฐานที่ตนเองตั้งเอาไว้ โดยไม่ได้ทำเพื่อหวังผลตอบแทน แต่ก็ยังเป็นความมุ่งมั่นในการทำทุกอย่างเพื่อให้ตนเองทำงานได้สำเร็จตามเป้าหมายที่ตนเองต้องการในพุทธศาสนามีคำที่มีความหมายเหมือนกับแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ คือ แรงจูงใจใฝ่ความเป็นเลิศ แรงจูงใจใฝ่ความเป็นเลิศตามแนวพุทธศาสตร์มีความหมายที่ลึกซึ้งกว่าโดยเน้นเรื่องการกระทำในด้านที่เป็นกุศล คือนอกจากพยายามที่จะเอาชนะอุปสรรคต่างๆ ตามที่บุคคลได้กำหนดมาตรฐานของพฤติกรรมที่บุคคลมุ่งหวังเอาไว้และทำตามเป้าหมายนั้น แต่ยังเป็นกรปฏิบัติงานนั้นโดยไม่แข่งขันว่าทำงานแล้วดีกว่าผู้อื่น แรงจูงใจใฝ่ความเป็นเลิศตามแนวพุทธศาสตร์มีลักษณะ 3 ประการสรุปได้ว่า (พระธรรมปิฎก (ป.อ. ปยุตโต), 2541)

ลักษณะที่ 1 คือ ถ้าทำก็ทำให้ดีเลิศให้ดีที่สุดเต็มที่แห่งงานนั้นๆ หรือเรื่องนั้นๆ ที่จะทำให้ได้งานนั้นๆ จะดีเลิศได้อย่างไรเรื่องนั้นๆ คนจำนวนมากในหมู่พวกเราขาดลักษณะข้อนี้เมื่อทำอะไรก็ไม่นึกถึงว่าจะทำให้ดีที่สุดของมันแต่ทำพอเสร็จๆ ผ่านๆ อย่างขอไปที

ลักษณะที่ 2 คือ ดีที่สุดเต็มที่แห่งความสามารถของเรา หมายความว่าเราจะทำอะไรก็ทำให้ดีที่สุดของเราเท่าที่ตัวเราจะทำได้เต็มขีดความสามารถของเรานั้น แล้วก็ให้ดีกว่าครั้งก่อนๆ เป็นการแข่งกับตัวเองทำให้มีการปรับปรุงตัวอยู่เสมอให้ดียิ่งขึ้น

ลักษณะที่ 3 คือ สิ่งนั้นมีความเป็นเลิศโดยเป็นสิ่งที่ดีที่สุด เกือบที่สุดเป็นประโยชน์ที่สุดแก่ชีวิตและสังคม

ดังจะเห็นได้ว่าบุคคลที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูงมีความต้องการที่จะเป็นเลิศ ต้องการการแข่งขันเพื่อที่จะได้ทีหนึ่ง เป็นผู้นำเหนือกว่าคนอื่น ซึ่งแรงขับประเภทนี้อาจส่งผลกระทบต่อ

บุคคลอื่นที่มีศักยภาพไม่เท่าเทียมกันที่อยู่ร่วมกันในสังคม เนื่องจากการที่บุคคลเอาชนะบุคคลอื่น ๆ บุคคลหนึ่งอาจชนะเพียงคนเดียวแต่ที่เหลือพ่ายแพ้ ซึ่งไม่ได้เป็นผลดีกับสังคม หรือกรณีที่บุคคลใฝ่ความเป็นเลิศโดยการแข่งขันเพื่อเอาชนะกลุ่มคนที่ไม่มีใครดีหรือมีประสิทธิภาพเลย แม้ผลออกมาถึงจะชนะแต่ก็ไม่ได้หมายความว่าบุคคลนั้นจะเป็นเลิศอย่างแท้จริง ดังนั้นแรงจูงใจใฝ่ความเป็นเลิศตามแนวพุทธจึงมีความสำคัญมากคือช่วยลดช่องว่างของการแข่งขันกับผู้อื่นลง โดยเน้นให้การที่บุคคลทำอะไรก็ทำให้ดีที่สุดของตนเอง เท่าที่บุคคลจะทำได้อย่างเต็มขีดความสามารถของตน หรือการทำให้ดีกว่าที่บุคคลทำในครั้งก่อนปรับปรุงตัวเองอยู่เสมอ นอกจากนั้นยังต้องการที่จะมีประโยชน์ที่สุดแก่ชีวิตและสังคม แต่ในปัจจุบันทิศทางของสังคมที่ดำเนินมาประกอบไปด้วยทั้งความถูกต้อง และความผิดพลาด ไม่ว่าจะเป็นปัญหาทางคุณธรรมและจริยธรรม การขาดจิตสำนึกของสังคม และการคอร์รัปชั่นซึ่งเป็นปัญหาใหญ่ที่สุดไม่เพียงแต่เป็นปัญหาในระดับชาติเท่านั้น ยังเป็นปัญหาในระดับโลกด้วยซึ่งปัญหาดังกล่าวควรได้รับการแก้ไขอย่างเร่งด่วน โดยการอบรมนิสิตที่เรียนในสาขาที่เรียนจบออกไปแล้วไปประกอบอาชีพครูหรือผู้สอนให้กับเยาวชนของชาติ

นิสิตเป็นกำลังสำคัญของชาติในการพัฒนาประเทศ และยังเป็นอนาคตของประเทศไทย โดยเฉพาะอย่างยิ่งนิสิตในคณะศึกษาศาสตร์ที่ถูกคาดหวังว่าเมื่อจบการศึกษาแล้วจะทำหน้าที่พ่อพิมพ์หรือแม่พิมพ์ของชาติต่อไป ดังนั้น จึงจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องพัฒนานิสิตให้เป็นผู้มีแรงจูงใจใฝ่ความเป็นเลิศตามแนวพุทธศาสตร์ เพื่อให้ นิสิตเปรียบเสมือนมีเข็มทิศที่นำพาตัวตนไปสู่เส้นทางที่ถูกต้องซึ่งจะส่งผลให้นิสิตนั้นเกิดความขยันหมั่นเพียรหรือความพยายาม ความตั้งใจ อันจะส่งผลให้นิสิตบรรลุจุดมุ่งหมายที่ตั้งเอาไว้ เป็นผู้

ที่ทำงานอย่างเป็นไปตามแผน และประสบความสำเร็จกับสิ่งที่คาดหวังเอาไว้ และเป็นต้นแบบที่ดีของนักเรียนต่อไป (ประสาธ อิศรปริดา, 2548 ; พรรณี ชูทัย เจนจิต, 2550) เมื่อต้องการทราบ ว่านิสิตมีแรงจูงใจใฝ่ความเป็นเลิศตามแนวพุทธศาสตร์อยู่ในระดับใด จึงจำเป็นต้องมีการพัฒนาแบบวัดแรงจูงใจใฝ่ความเป็นเลิศตามแนวพุทธศาสตร์ ทำให้สามารถใช้ผลของแบบวัดเป็นข้อมูลย้อนกลับแก่ผู้เรียน เพื่อนำไปปรับปรุงวิธีการเรียน และเพื่อทราบความก้าวหน้าในการเรียนรู้ของตนเอง รู้จุดอ่อน-จุดแข็งและยังสามารถใช้ผลแบบวัดเป็นข้อมูลย้อนกลับแก่ผู้สอน เพื่อนำไปปรับปรุงกระบวนการจัดการเรียนการสอนตลอดจนนำไปสู่การพัฒนาแบบฝึกการพัฒนาแรงจูงใจใฝ่ความเป็นเลิศตามแนวพุทธศาสตร์

ผู้วิจัยและคณะในฐานะอาจารย์ภาควิชาจิตวิทยาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยกำกับของรัฐแห่งหนึ่งในเขตกรุงเทพมหานคร ที่มีจุดเด่นหรือวัตถุประสงค์ของภาควิชาฯ อย่างหนึ่ง คือ การส่งเสริมศิลปวัฒนธรรมไทยด้านจิตใจที่เป็นภูมิปัญญาไทยในการดำเนินชีวิต (ศาสนา ความเชื่อ เจตคติ และค่านิยมเชิงสร้างสรรค์) ในแนวพุทธศาสตร์ จึงมีความสนใจ ที่จะพัฒนาแบบวัดแรงจูงใจใฝ่ความเป็นเลิศตามแนวพุทธศาสตร์ เพื่อใช้วัดแรงจูงใจใฝ่ความเป็นเลิศตามแนวพุทธศาสตร์ของนิสิต คณะศึกษาศาสตร์ เพื่อนำผลที่ได้มาเป็นเครื่องมือที่จะวางแผนพัฒนานิสิตให้เป็นบุคคลที่ทำประโยชน์ให้แก่ตนเองและสังคม ไม่ใช่เพียงแค่นักเรียนที่มีแรงจูงใจที่จะหาความสำเร็จ และเอาชนะผู้รอบข้าง แต่เป็นบุคคลที่ทำงานต่าง ๆ ให้ดีที่สุด ทำเต็มความสามารถ และทำให้เกิดสิ่งที่เป็นประโยชน์ต่อตนเองและส่วนรวม การที่มหาวิทยาลัยสามารถผลิตครูที่มีแรงจูงใจใฝ่ความเป็นเลิศตามแนวพุทธศาสตร์ได้จำนวนมาก ย่อมจะสามารถพัฒนา

สังคมได้อย่างมีประสิทธิภาพ และส่งผลให้ประเทศชาติมีการพัฒนาในทิศทางที่ดียิ่งขึ้น

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อพัฒนาแบบวัดแรงจูงใจใฝ่ความเป็นเลิศตามแนวพุทธศาสตร์
2. เพื่อวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันของแบบวัดแรงจูงใจใฝ่ความเป็นเลิศตามแนวพุทธศาสตร์
3. เพื่อศึกษาแรงจูงใจใฝ่ความเป็นเลิศตามแนวพุทธศาสตร์

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงสำรวจ โดยมีการดำเนินการวิจัย ดังต่อไปนี้

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ คือ นักศึกษา ระดับปริญญาตรี ศึกษาศาสตร์ ที่กำลังศึกษาอยู่ในมหาวิทยาลัยกำกับของรัฐแห่งหนึ่งในเขตกรุงเทพมหานคร ปีการศึกษา 2560 จำนวน 923 คน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการในการศึกษาครั้งนี้ คือ นักศึกษา ระดับปริญญาตรี ศึกษาศาสตร์ ที่กำลังศึกษาอยู่ในมหาวิทยาลัยกำกับของรัฐแห่งหนึ่งในเขตกรุงเทพมหานคร ปีการศึกษา 2560 จำนวน 200 คน ซึ่งผู้วิจัยใช้การสุ่มแบบชั้นภูมิ (Stratified random sampling) โดยเก็บข้อมูลจากนักศึกษาระดับปริญญาตรี ทั้ง 6 สาขา และกำหนดสัดส่วนตามขนาดของนิสิตในแต่ละสาขา ทั้งนี้ผู้วิจัยใช้เกณฑ์จำนวนตัวแปรที่ศึกษาในอัตราส่วน ระหว่างหน่วยตัวอย่างและจำนวนพารามิเตอร์ หรือตัวแปร จำนวน 5:1 (Bentler and Chou, 1987 ; 2001 ; Kline, 2005 ;

Worthington and Whittaker, 2006)

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ แบบวัดแรงจูงใจใฝ่ความเป็นเลิศตามแนวพุทธศาสตร์ มีจำนวน 40 ข้อ ซึ่งขั้นตอนการพัฒนาแบบวัดฯ มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

1. ผู้วิจัยศึกษาองค์ประกอบของแรงจูงใจใฝ่ความเป็นเลิศตามแนวพุทธศาสตร์ จากงานนิพนธ์ของสมเด็จพระพุทธโฆษาจารย์ (ป.อ. ปยุตตโต) พบว่า ประกอบด้วย 3 องค์ประกอบ ได้แก่

- 1.1 ทำให้ดีที่สุดใน

- 1.2 ทำเต็มความสามารถ

- 1.3 ทำในสิ่งที่เกิดประโยชน์ต่อตนเองและสังคม

2. ผู้วิจัยดำเนินการพัฒนานิยามแรงจูงใจใฝ่ความเป็นเลิศตามแนวพุทธศาสตร์และนิยามองค์ประกอบแต่ละด้าน จากนั้นนำนิยามมาสร้างเป็นข้อคำถาม โดยให้ครอบครัวเรื่องการเรียนรู้เตรียมตัวเข้าสู่อาชีพ และการดำเนินชีวิตได้ข้อคำถาม จำนวน 60 ข้อ

3. ผู้วิจัยนำแบบวัดแรงจูงใจใฝ่ความเป็นเลิศตามแนวพุทธศาสตร์ ฉบับร่างให้ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 5 ท่าน ตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา ซึ่งเป็นผู้ทรงคุณวุฒิด้านพุทธศาสตร์ 2 ท่าน ผู้ทรงคุณวุฒิทางด้านจิตวิทยา 1 ท่าน และผู้ทรงคุณวุฒิทางด้านวัดและประเพณีผล 2 ท่าน

4. ผู้วิจัยนำแบบวัดฯ ฉบับร่างที่ผ่านการตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา มาหาดัชนีความสอดคล้อง ระหว่างข้อคำถามและนิยามศัพท์เฉพาะ (Item of Congruence: IOC) อยู่ระหว่าง 80 - 1.00

5. ผู้วิจัยตัดข้อคำถามในแบบวัดฯ ให้เหลือเพียง 40 ข้อ โดยตัดข้อคำถามที่ค่า IOC ไม่ถึง 1.00 และนำมาจัดเข้าชุดของแบบวัดแรงจูงใจใฝ่ความเป็นเลิศตามแนวพุทธศาสตร์ จากนั้นนำไปหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ได้มีค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับ เท่ากับ .88 และผู้วิจัยหาค่าอำนาจจำแนกของแบบวัด (Item discrimination) ได้ค่าอำนาจจำแนกระหว่าง .22 -.75

6. ผู้วิจัย นำแบบวัดแรงจูงใจใฝ่ความเป็นเลิศตามแนวพุทธศาสตร์ ไปเก็บข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 200 คน เพื่อนำมาวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยนำแบบวัดจำนวน 40 ข้อ ไปเก็บข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 200 คน ซึ่งเป็นการกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้เกณฑ์จำนวนตัวแปรที่ศึกษา ในอัตราส่วน ระหว่างหน่วยตัวอย่างและจำนวนพารามิเตอร์ หรือข้อคำถาม จำนวน 5:1 (Bentler and Chou, 1987 ; 2001 ; Kline, 2005 ; Worthington and Whittaker, 2006) โดยผู้วิจัยทำการชี้แจงถึงวัตถุประสงค์ของการวิจัย และวิธีการตอบแบบวัด จากนั้นนำข้อมูลที่ได้มาลงรหัสเพื่อการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลในครั้งนี้ ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป ดังนี้

1. ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่างตามตัวแปรที่ศึกษา โดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป เพื่อให้ทราบถึงลักษณะของกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

2. ผู้วิจัยวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน (Confirmatory Factor Analysis: CFA) เพื่อ

ตรวจสอบความตรงเชิงโครงสร้างของโมเดลสมมติฐาน

ผลการวิจัย

ผู้วิจัยนำเสนอผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย โดยมีรายละเอียด ดังนี้

1. การพัฒนาแบบวัดแรงจูงใจใฝ่ความเป็นเลิศตามแนวพุทธศาสตร์ แบบวัดแรงจูงใจใฝ่ความเป็นเลิศตามแนวพุทธศาสตร์ มีลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ตามหลักการสร้างแบบวัดเจตคติแบบ Likert เนื่องจากเป็นแบบวัดที่มีแจกแจงเป็นโค้งปกติ และมีการกำหนดแบบให้ค่าคะแนนคำตอบที่ให้ความห่างเท่ากัน เป็น 1, 2, 3, 4 และ 5 (บุญธรรม กิจปรีดาภิรุทธิ์, 2551) คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด โดยให้ผู้ตอบเลือกตอบที่ตรงกับตนเอง ระดับใดระดับหนึ่ง ประกอบด้วยข้อคำถามจำนวน 40 ข้อ แบ่งออกเป็น 3 องค์ประกอบ ได้แก่

องค์ประกอบที่ 1 ทำให้ดีที่สุด มีค่าความเชื่อมั่นรายด้าน เท่ากับ .74

องค์ประกอบที่ 2 ทำเต็มความสามารถ มีค่าความเชื่อมั่นรายด้าน เท่ากับ .81

องค์ประกอบที่ 3 ทำในสิ่งที่เกิดประโยชน์ต่อตนเองและสังคม มีค่าความเชื่อมั่นรายด้าน เท่ากับ .70

โดยมีค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับ เท่ากับ .88

2. ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน มีรายละเอียด ดังต่อไปนี้

- 2.1 ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน พบว่า ค่าน้ำหนักองค์ประกอบ (Factor Loading) องค์ประกอบที่ 1 ทำให้ดีที่สุด มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบตั้งแต่ 0.24-0.38 องค์ประกอบที่ 2 ทำเต็มความสามารถ ค่าน้ำหนัก

องค์ประกอบตั้งแต่ 0.18-0.34 และองค์ประกอบ
ที่ 3 ทำในสิ่งที่เกิดประโยชน์ต่อตนเองและสังคม

มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบตั้งแต่ 0.32-0.37
ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ค่าน้ำหนักองค์ประกอบแรงจูงใจใฝ่ความเป็นเลิศตามแนวพุทธศาสตร์ จากการวิเคราะห์
องค์ประกอบเชิงยืนยันอันดับแรก

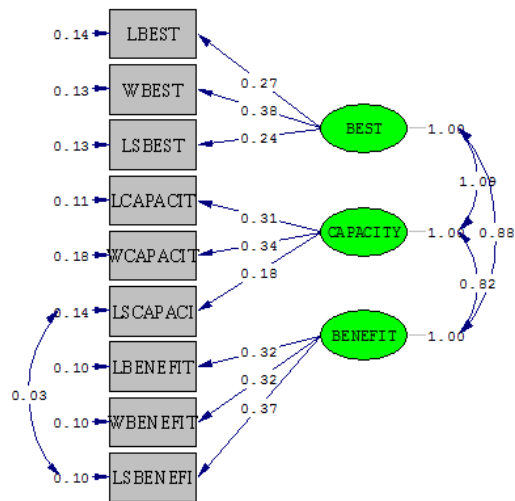
ตัวชี้วัด	น้ำหนักองค์ประกอบ	SE	T	R ²
ทำให้ดีที่สุด				
ด้านการเรียน	0.27*	0.03	8.39	0.34
ด้านการเข้าสู่วิชาชีพ	0.38*	0.03	10.88	0.53
ด้านการดำเนินชีวิต	0.24*	0.03	8.09	0.32
ทำได้มีความสามารถ				
ด้านการเรียน	0.31*	0.03	9.86	0.47
ด้านการเข้าสู่วิชาชีพ	0.34*	0.03	8.99	0.39
ด้านการดำเนินชีวิต	0.18*	0.03	5.97	0.19
ทำในสิ่งที่เกิดประโยชน์ต่อตนเองและสังคม				
ด้านการเรียน	0.32*	0.03	10.58	0.51
ด้านการเข้าสู่วิชาชีพ	0.32*	0.03	10.61	0.51
ด้านการดำเนินชีวิต	0.37*	0.03	11.53	0.58

Chi-Square = 23.13, p = 0.45, df = 23, X²/df = 1.01, GFI = 0.97, AGFI = 0.95, CFI = 1.00, RMSEA = 0.005

* p < .05

2.2 ผลการวิเคราะห์ความกลมกลืนของโมเดลองค์ประกอบเชิงยืนยันของแรงจูงใจใฝ่ความเป็นเลิศตามแนวพุทธศาสตร์ พบว่า มีค่า Chi-Square อยู่ที่ 23.13 ค่าดัชนีวัดระดับความกลมกลืน (GFI) เท่ากับ 0.97 ดัชนีวัดระดับความกลมกลืนที่ปรับแก้แล้ว (AGFI) เท่ากับ 0.95 ดัชนีวัดระดับความสอดคล้องเปรียบเทียบ (CFI)

1.00 เท่ากับ ค่าดัชนีรากกำลังสองของความคลาดเคลื่อนในการประมาณค่า (RMSEA) มีค่าเท่ากับ 0.005 และค่าดัชนีรากของค่าเฉลี่ยกำลังสองของความคลาดเคลื่อนมาตรฐาน (RMR) เท่ากับ 0.006 ซึ่งมีค่าเข้าใกล้ศูนย์มาก แสดงว่าโมเดลมีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ ดังภาพที่ 1 และตารางที่ 2

Chi-Square=23.13, df=23, P-value=0.45304, RMSEA=0.005

ภาพที่ 1 โมเดลองค์ประกอบเชิงยืนยันของแบบวัดแรงจูงใจ
ใฝ่ความเป็นเลิศตามแนวพุทธศาสตร์

ตารางที่ 2 ค่าดัชนีทดสอบประสิทธิภาพของโมเดลวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันของโมเดลแรงจูงใจ
ใฝ่ความเป็นเลิศตามแนวพุทธศาสตร์

	ค่าดัชนี
X^2 (Chi Square)	23.13
P-value	0.11
Degrees of Freedom (df)	23
ดัชนีวัดความสอดคล้อง (GFI)	0.97
ดัชนีวัดความสอดคล้องที่ปรับแก้แล้ว (AGFI)	0.95
ดัชนีรากของกำลังสองเฉลี่ยของเศษ (RMR)	0.006
ดัชนีรากที่สองของความคลาดเคลื่อนในการประมาณค่า (RMSEA)	0.005

* $p < .05$

ผลการศึกษาแรงจูงใจใฝ่ความเป็นเลิศตามแนวพุทธศาสตร์ มีดังนี้

ตารางที่ 3 ค่าสถิติพื้นฐานที่ได้จากแบบวัดแรงจูงใจใฝ่ความเป็นเลิศตามแนวพุทธศาสตร์

องค์ประกอบ	\bar{X}	S.D.	ระดับ
ด้านทำให้ดีที่สุด	3.77	.36	มาก
ด้านทำเต็มความสามารถ	3.70	.35	มาก
ด้านทำในสิ่งที่เกิดประโยชน์ต่อตนเองและสังคม	3.69	.38	มาก
รวม	3.73	.32	มาก

จากตารางที่ 3 พบว่า นักศึกษามีแรงจูงใจใฝ่ความเป็นเลิศตามแนวพุทธศาสตร์อยู่ในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 3.73 ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ .32 เมื่อจำแนกเป็นรายด้าน พบว่า ด้านทำให้ดีที่สุด มีค่าเฉลี่ยสูงสุด เท่ากับ 3.77 รองลงมา คือ ด้านทำเต็มความสามารถ มีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 3.70 และอันดับสุดท้าย คือ ด้านทำในสิ่งที่เกิดประโยชน์ต่อตนเองและสังคม มีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 3.69

อภิปรายผล

1. แบบวัดแรงจูงใจใฝ่ความเป็นเลิศตามแนวพุทธศาสตร์ เป็นแบบวัดที่มี ความตรงเชิงเนื้อหาที่ผ่านการตรวจสอบจากผู้ทรงคุณวุฒิ มีค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามและนิยามศัพท์เฉพาะ (Item of Congruence: IOC) อยู่ระหว่าง .80 - 1.00 ซึ่งข้อคำถามที่มีค่า IOC ตั้งแต่ 0.50-1.00 มีค่าความตรงใช้ได้ (สมโภชน์ อเนกสุข, 2552) รวมทั้งมีค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับ เท่ากับ .87 ซึ่งถือว่า มีความเชื่อมั่นในระดับสูงมาก (ลิน พันธุ์พินิจ, 2547) เป็นเพราะว่าสามารถวัดกลุ่มเนื้อหาที่ต้องการจะวัดได้ครอบคลุมและเป็นตัวแทนของสิ่งที่ต้องการวัด

2. การวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันอันดับที่สองของ ด้วยการนำคะแนนรายองค์ประกอบ จำนวน 3 องค์ประกอบ มาวิเคราะห์เพื่อแสดงความตรงเชิงโครงสร้าง โดยใช้การ

วิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันอันดับสองด้วยโปรแกรมลิสเรล (LISREL) พบว่า ค่า X^2 มีค่าเท่ากับ 23.13 ค่า p เท่ากับ 0.45 ซึ่งมีความมากกว่าค่าความกลมกลืนขั้นต่ำ (The minimum value of the fit function) อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ แสดงว่า โมเดลกับข้อมูลเชิงประจักษ์ โดยภาพรวมมีความกลมกลืนกัน (Schermelleh-Engel, Moosbrugger, and Müller, 2003) และเมื่อพิจารณาจากค่าดัชนีการวัดความกลมกลืนอื่นๆ ก็ให้ผลสอดคล้องกัน คือ ดัชนีวัดระดับความกลมกลืน (GFI) เท่ากับ ดัชนีวัดระดับความกลมกลืนที่ปรับแก้แล้ว (AGFI) เท่ากับ ดัชนีวัดระดับความสอดคล้องเปรียบเทียบ (CFI) เท่ากับ และค่าดัชนีรากของค่าเฉลี่ยกำลังสองของความคลาดเคลื่อนมาตรฐาน (RMR) เท่ากับ ค่าดัชนีรากกำลังสองของความคลาดเคลื่อนในการประมาณค่า (RMSEA) มีค่าเท่ากับ 0.005 ซึ่งมีค่าเข้าใกล้ศูนย์มาก จากค่าดัชนีดังกล่าว แสดงให้เห็นว่า โมเดลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันของแรงจูงใจใฝ่ความเป็นเลิศตามแนวพุทธศาสตร์ ได้แก่ ด้านทำให้ดีที่สุด ด้านทำเต็มความสามารถ มีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 3.70 และด้านทำในสิ่งที่เกิดประโยชน์ต่อตนเองและสังคมมีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ที่ว่า แรงจูงใจใฝ่ความเป็นเลิศตามแนวพุทธศาสตร์ ประกอบด้วย 3 องค์ประกอบ (พระธรรมปิฎก (ป.อ.ปยุตฺโต), 2541) สามารถวัดองค์ประกอบของแรงจูงใจใฝ่ความเป็นเลิศตามแนวพุทธศาสตร์ ได้ ผลการ

วิเคราะห์ดังกล่าวเป็นการยืนยันความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้างที่ดีวิธีหนึ่ง ซึ่งสอดคล้องกับนงลักษณ์ วิรัชชัย (2542) ที่ให้ข้อคิดเห็นว่า ขั้นตอนที่สำคัญในการวิเคราะห์โมเดลลิสเรลอีกขั้นตอนหนึ่ง คือ การตรวจสอบความตรงของโมเดลลิสเรลที่เป็นสมมติฐานการวิจัยหรือการประเมินผลความถูกต้องของโมเดล หรือการตรวจสอบความกลมกลืนระหว่างข้อมูลเชิงประจักษ์กับโมเดล จากผลการวิเคราะห์เชิงยืนยันที่แสดงข้างต้น จึงอาจกล่าวได้ว่า โมเดลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันของแรงจูงใจใฝ่ความเป็นเลิศตามแนวพุทธศาสตร์ที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้นมีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ มีความตรงที่สามารถนำไปใช้วัดแรงจูงใจใฝ่ความเป็นเลิศตามแนวพุทธศาสตร์ได้

3. ผลการศึกษา พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่ศึกษา มีระดับแรงจูงใจใฝ่ความเป็นเลิศตามแนวพุทธศาสตร์ อยู่ในระดับมาก เป็นเพราะนิสิตของคณะศึกษาศาสตร์ ซึ่งเป็นนิสิตที่เมื่อจบการศึกษาไปแล้วจะประกอบวิชาชีพครู จึงได้รับการหล่อหลอมประสบการณ์ต่างๆ นอกชั้นเรียนผ่านกิจกรรมหลักที่คณะศึกษาศาสตร์จัดขึ้น อาทิ ค่ายปลูกจิตสำนึกศึกษาศาสตร์ ซึ่งเป็นกิจกรรมที่จัดขึ้นเพื่อพัฒนานิสิตตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2552 (สโมสรนิสิตคณะศึกษาศาสตร์, 2557: 22) เพื่อให้นิสิตเกิดความรักในวิชาชีพ มีความมุ่งมั่นที่จะทำสิ่งต่างๆ ให้ดีเลิศที่สุด เต็มความสามารถของตนเอง โดยหวังให้เกิดประโยชน์ของผู้เรียน ซึ่งเป็นประโยชน์ต่อชีวิตและสังคม เมื่อบั้นขีตเหล่านี้จบการศึกษาและออกไปปฏิบัติหน้าที่เป็นครูหรืออาชีพต่างๆ ก็จะทำงานให้ดีที่สุด เต็มความสามารถและทำสิ่งที่เป็นประโยชน์ต่อตนเองและส่วนรวม ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของคำเนิน คล้ายแท้, พวงทอง ไสยวรรณ และจันทร์เพ็ญ กาญจนรัตน์ (2546:

50-64) ศึกษาที่ได้เรื่อง การศึกษาคุณลักษณะด้านปรีชาสามารถของนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู คณะครุศาสตร์ ส่วนหนึ่งพบว่า มีคุณลักษณะที่เด่นๆ ในแต่ละคุณลักษณะดังนี้ คุณลักษณะด้านครูดี นักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูเป็นผู้ที่มีความรักและปรารถนาดีต่อผู้เรียน โดยการตั้งใจทำงานให้ดีที่สุดรวมทั้งเป็นผู้ที่สามารถปรับปรุงบุคลิกภาพให้ได้อยู่เสมอให้ดียิ่งขึ้น และแสดง ความรับผิดชอบต่อหน้าที่คุณลักษณะด้านครูเก่ง นักศึกษา ฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูเป็นผู้ที่มีความสามารถในการเรียนรู้ เข้าใจและมีส่วนร่วมในกิจกรรมของชุมชนและสังคม รวมทั้งสอดคล้องกับงานวิจัยของอนุสิทธิ์ ตั้งคณานุกุลชัย จักรกฤษณ์ โปณะทองและจรรววรรณ สกุลคุ (2560: 211-213) ที่ได้พบว่า ความคิดริเริ่มในการเรียนรู้ ความต้องการและเป้าหมายในการเรียนรู้ การวางแผนการเรียนรู้ การประเมินผลการเรียนรู้ การรู้จักแหล่งการเรียนรู้ การมีเจตคติที่ดีต่อการเรียนรู้เป็น 5 องค์ประกอบหลักที่ทำให้บุคคลนำตนเองได้ และสอดคล้องกับ Covey (1989) ที่กล่าวว่าคนที่ประสบความสำเร็จจะต้องเป็นฝ่ายเริ่มต้นทำก่อน มีลักษณะกระฉับกระเฉงมีเป้าหมายที่ชัดเจน สอดคล้องกับงานวิจัยของอัครเดช นีละโยธิน (2559: 187) ที่ทำวิจัยเรื่อง “ตัวบ่งชี้ทักษะของนักเรียนในศตวรรษที่ 21 สำหรับการศึกษาระดับพื้นฐาน: การพัฒนาโมดูลความสัมพันธเชิงโครงสร้าง” กล่าวว่าทักษะของนักเรียนในศตวรรษที่ 21 คือ ข้อ 1 การริเริ่มและการกำกับดูแลตนเองได้ทำให้เกิดความภาคภูมิใจในตนเอง เป็นความรู้สึกดีที่นิสิตมีต่อตนเอง นิสิตมีความรู้สึกนับถือตนเอง มีความสามารถและใช้ความสามารถที่มีอยู่กระทำการสิ่งต่างๆ ให้ประสบความสำเร็จได้ตามเป้าหมาย มีความเชื่อมั่นในตนเอง เคารพในตนเองและผู้อื่น และมีชีวิตอยู่อย่างมีเป้าหมาย

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะจากการวิจัยครั้งนี้

นิลิตรายงานว่ ข้อความในแบบวัดแรงจูงใจใฝ่ความเป็นเลิศตามแนวพุทธศาสตร์ถึงแม้ว่ จะเป็นคำถามตามแนวพุทธศาสตร์แต่ในขั้นตอนของการพัฒนาแบบวัดดังกล่าวไม่ได้ใช้คำศัพท์ทางพุทธศาสตร์ แต่ใช้ภาษาที่ใช้สื่อสารในชีวิตประจำวัน ทำให้อ่านแล้วเข้าใจง่าย ทั้งนี้ผู้วิจัยวิเคราะห์ว่ การที่นิลิตอ่านแบบวัดฯ แล้วเข้าใจง่าย เป็นเพราะในขั้นตอนของการพัฒนาเครื่องมือ ผู้วิจัยได้ให้ผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความเชี่ยวชาญทั้งทางด้าน การใช้ภาษาไทยในการสื่อสาร ทางด้านพุทธศาสตร์ และด้านการวัดและประเมินผลร่วมกันตรวจสอบปรับแก้แบบวัดฯ ดังนั้นหากมีการทำวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาแบบวัด จะต้องคำนึงถึงการให้สอคคล้องกับกลุ่มที่จะศึกษาด้วย

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

1. ในกระบวนการผลิตครุณั้นควรมีการ

ฝึกปฏิบัติหรือมีกิจกรรมแรงจูงใจใฝ่ ความเป็นเลิศตามแนวพุทธศาสตร์ที่ผู้สอนได้แทรกหรือจัดเป็นกิจกรรมนอกชั้นเรียนเรื่องแรงจูงใจใฝ่ความเป็นเลิศตามแนวพุทธศาสตร์โดยเริ่มตั้งแต้ชั้นปีที่ 1 และมีกิจกรรมอย่างต่อเนื่องเพื่อให้อการเรียนรู้ด้วยแรงจูงใจใฝ่ความเป็นเลิศตามแนวพุทธศาสตร์เป็นคุณลักษณะที่พึงมีติดตัวตลอดไป และเพื่อฝึกปฏิบัติให้นิลิตพัฒนาแรงจูงใจใฝ่ความเป็นเลิศตามแนวพุทธศาสตร์ของนิลิตให้มากขึ้น

2. ควรจะพัฒนางานวิจัยเพื่อพัฒนา กิจกรรมที่ส่งเสริมแรงจูงใจใฝ่ความเป็นเลิศตามแนวพุทธศาสตร์ในรูปแบบที่หลากหลายสอคคล้องกับพฤติกรรมและการใช้ชีวิตของนักศึกษาในยุคปัจจุบัน

3. การศึกษาแรงจูงใจใฝ่ความเป็นเลิศตามแนวพุทธศาสตร์ครั้งต่อไป อาจแยกศึกษาในกลุ่มสาขาวิชาทางวิทยาศาสตร์ และกลุ่มสาขาวิชาทางสังคมศาสตร์ เพื่อนำมาเปรียบเทียบแรงจูงใจดังกล่าวว่ มีความแตกต่างกันหรือไม่

เอกสารอ้างอิง

- ดำเนิน คล้ายแท้ พวงทอง ไสยวรรณ และจันทร์เพ็ญ กาญจนรัตน์. (2546). รายงานการวิจัย: การศึกษาคุณลักษณะด้านปรีชาสามารถของนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู. คณะครุศาสตร์ สถาบันราชภัฏพิบูลสงคราม ปีการศึกษา 2545. พิษณุโลก: สำนักวิทยบริการและเทคโนโลยีสารสนเทศ มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม.
- นงลักษณ์ วิรัชชัย. (2542). *โมเดลริสเรล: สถิติวิเคราะห์สำหรับการวิจัย*. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- บุญธรรม กิจปรีดาบริสุทธิ. (2551). *ระเบียบวิธีดำเนินการวิจัยทางสังคมศาสตร์*. พิมพ์ครั้งที่ 10. กรุงเทพฯ: จามจุรีโปรดักท์.
- ประสาธ อิศรปรีดา. (2548). *สารัตถะจิตวิทยาการศึกษา*. ขอนแก่น: คลังนานาวิทยา.
- พรรณี ชุทัย เจนจิต. (2550). *จิตวิทยาการเรียนการสอน*. กรุงเทพฯ: ศูนย์ส่งเสริมวิชาการ.
- พระธรรมปิฎก (ป.อ.ปยุตโต). (2541). *การศึกษา: เครื่องมือพัฒนาที่ยังต้องพัฒนา*. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: สหธรรมิก.

- สมโภชน์ อเนกสุข. (2552). *วิธีการทางสถิติสำหรับการวิจัย*. พิมพ์ครั้งที่ 3. ชลบุรี: กองบริการการศึกษา สำนักงานอธิการบดีมหาวิทยาลัยบูรพา.
- สิน พันธุ์พินิจ. (2547). *เทคนิคการวิจัยทางสังคมศาสตร์*. กรุงเทพฯ: วิทย์พัฒนา.
- สโมสรรณิสิตคณะศึกษาศาสตร์. (2557). *สรุปผลการดำเนินงานค่ายปลูกจิตสำนึกศึกษาศาสตร์*. กรุงเทพฯ: คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2560). *แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560-2564)*. กรุงเทพฯ: สำนักนายกรัฐมนตรี.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ. (2560). *แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560-2579*. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: พรึททวนกราฟฟิค.
- อัครเดช นีละโยธิน. (2559). *ตัวบ่งชี้ทักษะของนักเรียนในศตวรรษที่ 21 สำหรับการศึกษาระดับพื้นฐาน: การพัฒนาโมเดลความสัมพันธ์เชิงโครงสร้าง*. วิทยานิพนธ์ ศษ.ด. (การบริหารการศึกษา). บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย.
- อนุสิทธิ์ ตั้งคณานุกุลชัย จักรกฤษณ์ โปณะทอง และจรรุวรรณ สกุลคู. (2560). การพัฒนาชุดฝึกอบรมเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองของนิสิตสาขาวิชาบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. *Journal of the Association of Researchers*, 22(1): 205-216.
- Bakar, A.K., Tarmizi, A.R., Mahyuddin. R., Elias. H., Luan S.W., and Ayub. M.A. (2010). Relationships between university students' achievement motivation, attitude and academic performance in Malaysia. *Social and Behavioral Sciences*, 2(2): 4906-4910.
- Bentler, P. and Chou, C. (1987). Practical issues in structural modeling. *Sociological Methods and Research*, 16(1): 78-117.
- Covey S.R. (1989). *The 7 habits of highly effective people*. New York: Free Press: A Division of Simmons and Schuster, Inc.
- Deci, E.L., and Ryan, R.M. (1985). *Intrinsic motivation and self-determination in human behavior*. New York: Plenum.
- Kline, R. (2005). *Principles and practice of structural equation modeling (2nd ed.)*. New York: The Guilford Press.
- Schermelleh-Engel, K., Moosbrugger, H., and Müller, H. (2003). Evaluating the fit of structural equation models: Test of significance and descriptive goodness-of-fit measures. *Methods of Psychological Research - Online*, 8(2): 23-74.
- Worthington, R., and Whittaker, T. (2006). Scale development research. A content analysis and recommendations for best practices. *The Counseling Psychologist*, 34(6): 806-838.